

gemeente Winsum

Coalitieakkoord 2016-2018

Samen aan de slag!

Inleiding

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 19 maart 2014 is er een coalitie gevormd tussen Gemeentebelangen, GroenLinks, ChristenUnie en D66. In 2016 is er een crisis ontstaan binnen Gemeentebelangen. Deze crisis heeft er uiteindelijk toe geleid dat GroenLinks, ChristenUnie en D66 het vertrouwen hebben opgezegd in Gemeentebelangen.

De resterende coalitiepartijen hebben daarna gesprekken gevoerd met andere partijen. Deze gesprekken hebben geleid tot een nieuwe coalitie bestaande uit CDA, ChristenUnie, GroenLinks, VVD en D66.

De nieuwe coalitie hecht grote waarde aan een stabiel en daadkrachtig gemeentebestuur dat middenin de samenleving staat. De resterende raadsperiode gaan we concreet aan de slag met de ambities die we hebben. We zijn daarbij realistisch en pragmatisch. We vinden het van belang dat er binnen de gemeenteraad breed draagvlak is voor de ambities die we de komende periode willen realiseren. Naast dit coalitieakkoord zijn daarom aanvullende afspraken gemaakt met de PvdA op een aantal punten.

We staan voor een grote opgave. Door krimp en de aardbevingsproblematiek staat de leefbaarheid in Noord Groningen onder druk. Op het gebied van zorg wordt meer van onze inwoners gevraagd. Toch denken we in kansen en mogelijkheden. Binnen onze gemeente zien we steeds meer inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties die bereid zijn de schouders eronder te zetten en concrete initiatieven in gang zetten. We willen dit stimuleren en faciliteren. Daar hoort ook bij dat de gemeente los durft te laten waar het kan. Uitgangspunt blijft dat we er zijn voor inwoners die dat nodig hebben.

We zien mogelijkheden om de resterende periode te investeren in onder andere onderwijs, sport, economie, bereikbaarheid en wonen. Dit is noodzakelijk om een aantrekkelijke gemeente te zijn en te blijven.

Kortom: we gaan de resterende periode samen aan de slag!

Winsum, 7 juni 2016

De fracties van CDA, ChristenUnie, GroenLinks, VVD en D66.

Inhoudsopgave	blz.
Inleiding	2
Visie	4
1 Kwaliteit van de woon- en leefomgeving	6
1.1 Veiligheid	6
1.2 Volkshuisvesting	6
1.3 Verkeer en vervoer	7
1.4 Milieu	7
2 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	9
2.1 Cultuur	9
2.2 Onderwijs	9
2.3 Sociaal domein	9
2.4 Volksgezondheid en maatschappelijke ondersteuning	10
2.5 Vluchtelingen	11
2.6 Welzijn	11
2.7 Sport	11
3 Dorps- en plattelandeconomie	13
3.1 Economie	13
3.2 Recreatie en Toerisme	13
4 Ruimtelijke structuur	15
4.1 Natuur- en groenbeheer	15
4.2 Ruimtelijke ordening	15
5 Kwaliteit van bestuur en organisatie	16
5.1 Communicatie	16
5.2 Publieke dienstverlening	16
5.3 Openbaar bestuur	16
6 Financiële kaderstelling	18
6.1 Belastingen en Financiën	18

Visie

We zijn nu ongeveer halverwege de collegeperiode en staan op een cruciaal punt. De afgelopen periode heeft grotendeels in het teken gestaan van voorbereiding en planvorming. Bijvoorbeeld ten aanzien van de nieuwe zorgtaken en een aantal grote projecten. Het is nu van belang om uitvoering te geven aan onze ambities. De concrete projecten passen dan ook binnen de visie die in 2012 is geformuleerd:

Winsum is een gemeente waarin inwoners, bedrijven, instellingen en gemeentebestuur zich er gezamenlijk voor inzetten dat het er goed wonen, werken, leren, spelen en leven is. Het uitgangspunt is dat mensen zoveel mogelijk in staat moeten zijn om zelf te beslissen hoe zij die doelstelling willen behalen.

In de kadernota 2016 zullen we inzichtelijk maken wat alle projecten kosten. We benoemen de projecten die de hoogste prioriteit hebben en op welke wijze deze projecten worden gefinancierd. Haalbaarheid en realisme staan daarbij voorop. Daarnaast worden in het nieuwe coalitieakkoord een aantal nieuwe onderwerpen en intensiveringen benoemd.

De visie kan worden vertaald in vijf thema's: aantrekkelijk & leefbaar, veilig, respectvol & sociaal, duurzaam en actief & betrokken.

Aantrekkelijk & leefbaar

We zien kansen om te investeren in onder andere onderwijs, sport, economie, bereikbaarheid en wonen. In dit coalitieakkoord is concreet aangegeven hoe we dit willen realiseren. We anticiperen daarbij op nieuwe ontwikkelingen en kansen. Het sportpark Winsum West, de ontwikkeling van het centrum in Winsum en het kindcentrum in combinatie met De Hoven hebben daarbij de allerhoogste prioriteit.

Veilig

Onze inwoners worden geconfronteerd met de gevolgen van de aardbevingen. Enerzijds door het meemaken van een aardbeving zelf en anderzijds door de schade die deze bevingen aan de huizen veroorzaken, het gehele proces van schadeafhandeling en de waardedaling van de huizen. We blijven ons actief inzetten voor veiligheid en compensatiemogelijkheden.

Respectvol & sociaal

We willen op een respectvolle wijze omgaan met elkaar en met onze inwoners. Dit betekent dat we open, eerlijk en duidelijk willen zijn. We houden rekening met verschillende belangen in onze gemeente. Hierbij geven we ruimte aan diversiteit en worden individuele inwoners en organisaties in hun waarde gelaten.

Iedereen doet mee en draagt naar vermogen bij. Voor inwoners die niet in staat zijn die verantwoordelijkheid te nemen, is de gemeente vangnet tot het moment dat die inwoners weer in staat zijn om zelf de verantwoordelijkheid te nemen. We willen ons richten op actuele maatschappelijke thema's, zoals het ondersteunen van mantelzorgers en het bestrijden van (kinder)armoede. Ook willen we onze verantwoordelijkheid nemen ten aanzien van de vluchtelingenproblematiek. Dit kan door een AZC of andere vormen van opvang.

Duurzaam

We willen ons unieke landschap behouden en bewust omgaan met het milieu. We streven naar balans en zetten in op duurzame en innovatieve ontwikkelingen in onze gemeente. Concreet willen we dit bijvoorbeeld toepassen bij de ontwikkeling van Winsum Oost.

Actief & betrokken

We willen een aantrekkelijke en leefbare gemeente zijn en blijven. Dit vraagt om actieve en betrokken dorpen en kernen. Als gemeentebestuur zijn we steeds meer ambassadeur van ontwikkelingen en kansen en verbinder van partijen, dan bepaler van wat moet gebeuren. Wij willen gebruik maken van de kracht, kennis en kunde die in de Winsumer samenleving aanwezig is. Door gebruik te maken van het zelf oplossend vermogen van de samenleving ontstaat draagvlak voor oplossingen. We laten los waar dat kan, stimuleren nieuwe ontwikkelingen en belonen initiatieven. Zo willen we in blijven zetten op dorpsbudgetten.

Onze bestuursstijl is erop gericht de inwoners van onze gemeente zoveel mogelijk te betrekken bij het vormgeven van hun eigen leefsituatie. Burgerparticipatie is een normaal onderdeel van beleidsvorming. Tegelijkertijd zien we overheidsparticipatie als een belangrijke faciliterende kracht voor initiatieven vanuit de samenleving.

Het contact met bedrijven en instellingen is vooral gericht op het zoeken naar gemeenschappelijke beelden over gewenste ontwikkelingen. Doelstelling is een aantrekkelijk ondernemingsklimaat en het behouden dan wel scheppen van werkgelegenheid.

1. Kwaliteit van de woon- en leefomgeving

1.1 Veiligheid

De gemeente Winsum is een veilige gemeente. Onze inwoners voelen zich veilig en dat willen wij in stand houden.

Sinds augustus 2012 zijn wij geconfronteerd met een nieuwe werkelijkheid. Onze provincie wordt voortdurend opgeschrikt door aardbevingen als gevolg van de aardgaswinning. Een eerste verantwoordelijkheid hierin is de veiligheid van onze inwoners. Wij willen preventieve maatregelen waaronder een vergaande verminderde en meer gelijkmatige aardgasproductie. Verder lijden onze inwoners schade van de aardbevingen welke gecompenseerd dient te worden. Het is van belang dat de regio door het Rijk gecompenseerd wordt door stimulerende maatregelen op het gebied van energie(besparing) en economie.

De schadeafwikkeling en realisatie van de versterkingsopgave lijkt te zijn verbeterd door de uitvoering weg te halen bij de NAM en onder te brengen bij het CVW. Het aantreden van de NCG, met vergaande bevoegdheden, biedt perspectief voor verdere verbeteringen. Het blijft zaak in nauwe samenwerking met de andere getroffen gemeenten de ontwikkelingen actief te blijven volgen.

1.2 Volkshuisvesting

We hebben te maken met de gevolgen van een geleidelijke krimp en vergrijzing van de bevolking. De zich nog doorzettende gezinsverdunding rechtvaardigt evenwel een geleidelijke uitbreiding van ons woningbestand. De tijd van nieuwe grootschalige uitleglocaties is voorbij.

Om Winsum levendig te houden is het belangrijk dat ons woningbestand aantrekkelijk blijft voor jongeren en ouderen. Vraag en aanbod dienen zoveel mogelijk op elkaar te worden afgestemd. De ontwikkeling van inbreidinglocaties en de uitbreidinglocatie Winsum Oost spelen hierin een rol. De ontwikkeling van Winsum Oost wordt fasegewijs opgepakt zodat de plannen periodiek kunnen worden getoetst aan maatschappelijke ontwikkelingen. In de dorpen dient naar behoefte gebouwd te worden. Hierbij valt te denken aan woningen voor senioren in de kleinere dorpen. In de nieuwbouwplannen is naast particulier initiatief, de woningstichting Wierden en Borgen een belangrijke partner om gezamenlijk plannen te ontwikkelen.

Wij zullen een meer actieve rol nemen richting projectontwikkelaars om de stagnerende ontwikkeling van de inbreidinglocaties vlot te trekken.

Wij stimuleren dat er duurzaam gebouwd en verbouwd wordt. Dat betekent dat er levensloopbestendige, aardbevingsbestendige, energie neutrale woningen moeten komen, waarbij ook aandacht wordt besteed aan het scheiden van afvalwaterstromen.

Duurzame initiatieven, zoals zonne-energieprojecten, zullen wij stimuleren en ondersteunen. Wij zijn van mening dat onze inwoners de ruimte moeten krijgen om, binnen vastgestelde kaders, een eigen invulling te geven aan de wijze waarop gebouwd wordt. De welstandsnota wordt daarom herzien.

Wij zullen de startersleningen voortzetten om voor instappers de drempel tot de woningmarkt te verlagen en we zullen blijversleningen gaan verstrekken om aanpassingen aan woningen mogelijk te maken waardoor men langer in zijn woning kan blijven wonen.

Wij zullen de verduurzaming van ons woningbestand faciliteren door inwoners te wijzen op het bestaan, het stimuleren van en zo nodig helpen bij het aanvragen van rijkswege beschikbare duurzaamheidsleningen.

De gemeente Winsum kent tal van karakteristieke beeldbepalende panden. Deze koesteren we en willen we beschermen.

1.3 Verkeer en vervoer

Winsum is in de Regiovisie Groningen-Assen aangewezen als een schakelkern met een sterke regionale functie. Een goede bereikbaarheid is belangrijk om die functie te kunnen vervullen. Het stationsgebied van de kern Winsum functioneert als openbaar vervoersknooppunt en heeft de potentie uit te groeien tot een volwaardig transferium met een sterke regionale functie.

Naast de ontsluiting van de dorpen door een goed en uitgebreid OV netwerk, dat ook voor minder validen bruikbaar moet zijn, is de ontsluiting per auto naar de stad belangrijk. Hiertoe is recent met de provincie een Rompakkoord afgesloten. Middels dit akkoord verplichten provincie en gemeente zich de huidige N361 aan te pakken inclusief de verbinding tussen Ranum en de Onderdendamsterweg met als gewenst doel de druk(te) op de Onderdendamsterweg in het dorp te verminderen. In het akkoord zijn tevens afspraken gemaakt over spoorwegveiligheid en de aanleg van een fietspad-plus tussen Winsum en Groningen.

Naast investeringen in een goed openbaar vervoer en de verbetering van de bereikbaarheid en veiligheid streven wij naar de realisatie van een voet- en fietspad Winsum-Garnwerd (Pieterpad) en het veiliger maken van de verbinding Rasquert-Den Andel.

Verkeersveiligheid heeft uiteraard onze aandacht, we zullen ons beleid betreffende de inrichting van 30 en 60 km zones voortzetten.

Een ander speerpunt is het toegankelijk maken van voorzieningen voor minder validen. Speciale aandacht krijgt het vervangen door ProRail van de storingsgevoelige lift op het station van Winsum door een hellingbaan.

1.4 Milieu

Wij dienen zuinig te zijn op ons milieu. Met de invoering van Diftar is een belangrijke stap gezet in de zorg voor het milieu. Diftar willen wij blijven optimaliseren.

Maatregelen die energie besparen of de belasting op het milieu verminderen, zullen wij stimuleren. Hierbij denken we onder andere aan een duurzaam inkoopbeleid, effectieve afvalscheiding, gescheiden rioolstelsels voor regen- en afvalwater, zonnepanelen, duurzame LED-verlichting, mogelijkheden om gebruik te maken van aardwarmte en een milieuvriendelijke wijze van onkruidbestrijding. Wij informeren onze inwoners actief over duurzaamheid en milieu.

De gemeente heeft een klimaatbeleid vastgesteld aan het uitvoeringsplan wordt gewerkt en daarin zullen bijvoorbeeld onderwerpen als duurzaamheidleningen en de mogelijkheden tot het plaatsen van zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen, zoals bijvoorbeeld scholen aan de orde komen.

2. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

2.1 Cultuur

Kunst en cultuur zijn belangrijke waarden in een samenleving en moeten toegankelijk blijven voor iedereen. In de gemeente is een groot en gevarieerd aanbod op het gebied van kunst en cultuur. Door samenwerking te stimuleren wordt er meer mogelijk. De betaalbaarheid van ruimtes wordt vergroot en de kwetsbaarheid van kleine initiatieven wordt verkleind. Bij de subsidiering van kunst en cultuur zetten wij vooral in op cofinanciering.

2.2 Onderwijs

De gemeente heeft als taak passend onderwijs te faciliteren en is primair verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting. Opvang en begeleiding dienen zoveel mogelijk op de eigen school of een school in de buurt plaats te vinden. Ook goede afstemming tussen onderwijs en (jeugd)-zorg is van groot belang.

Wij zetten in op de realisatie van integrale kindcentra in Winsum en Baflo/Rasquert. In Baflo/Rasquert wordt binnenkort begonnen met de realisatie van een integraal kindcentrum, waar onderwijs, kinderopvang, ondersteuning, maatschappelijke functies en vrije tijd samenkomen. Voor de brede school in Winsum leggen we de lat hoger. Daar onderzoeken wij de mogelijkheid voor een link met de zorg (De Hoven). Dit is een vrij uniek concept waarvan wij de meerwaarde onderzoeken.

In de kleinere kernen proberen wij indien pedagogisch en financieel verantwoord onderwijsfaciliteiten in stand te houden.

2.3 Sociaal domein

In 2015 heeft de gemeente voor het eerst de gedecentraliseerde taken op het gebied van Jeugd en WMO uitgevoerd. Tevens zijn we begonnen met de uitvoering van de participatiewet. Dat betekent dat er in dit domein ontzettend veel veranderd is. In nauwe samenwerking met onze directe collega's van Bedum, de Marne en Eemsmond hebben we de decentralisaties opgepakt. Het eerste jaar stond daarbij vooral in het teken van goed regelen van de inkoop, ervoor zorgen dat niemand buiten de boot valt en kijken of we uit konden komen met de toegekende bedragen.

De overheveling van rijkstaken vraagt ook veel van adviserende organen zoals de cliëntenraad en de Wmo adviesraad. Wij gebruiken de ervaringsdeskundigheid van deze raden actief bij de doorontwikkeling van het sociaal domein.

Door de overheveling van de jeugdzorgtaken naar de gemeente speelt het centrum voor jeugd en gezin een grote rol in de jeugdzorg. Zowel algemene voorzieningen als het jeugd en jongerenwerk vallen hieronder, maar ook maatwerkvoorzieningen in de jeugdhulp en het verwijzen van klanten naar zware jeugdzorg. Ook hier geldt dat de nadruk meer op zelfredzaamheid komt te liggen en de zorg, waar mogelijk, meer onderdeel van het normale leven wordt.

De jeugdzorg wordt, in ieder geval tot en met 2017 in de provincie Groningen gemeenschappelijk door de 23 gemeenten via het RIGG (Regionaal Inkooporgaan Groninger Gemeenten) ingekocht.

In 2016 en de volgende jaren zal de focus verschoven worden naar onderwerpen als preventie, de kanteling van de zorg, het ontwikkelen van de integrale toegang en, opnieuw, het uitkomen met het beschikbaar gestelde budget. Eventuele overschotten blijven beschikbaar voor het sociaal domein.

In 2016 is het SW bedrijf Ability samengegaan met het werkplein Hoogeland en de afdelingen SoZaWe van de BMWE gemeenten. Hiermee is een werk-leerbedrijf gecreëerd dat de uitvoering van de participatiewet in ons gebied voor haar rekening neemt. Middels een jaarlijks te actualiseren strategisch beleidskader kunnen de gemeenteraden de kaders voor de concrete opdrachten aan het werk-leer bedrijf vaststellen.

De jeugdwerkloosheid is een groot probleem. Werkgevers dienen te worden gestimuleerd om stageplaatsen in het kader van werk-leer projecten aan te bieden. De gemeente geeft daarbij het goede voorbeeld. Er moet aansluiting worden gezocht met scholen, instellingen en omliggende gemeenten. Innovatieve oplossingen zijn geboden.

Zodra een beroep op inkomensondersteuning door de gemeente wordt gedaan, is deze ondersteuning niet langer dan noodzakelijk. Een ieder probeert zoveel mogelijk eerst zelf te voorzien in inkomen. De gemeente heeft de taak om zo snel en zo veel mogelijk mensen te begeleiden naar werk, dan wel de voorbereiding daarop door middel van scholing, maar ook door aandacht te hebben voor social return. We voeren een actieve werkgeversbenadering.

Inwoners met een minimuminkomen zullen worden gestimuleerd om gebruik te maken van de beschikbare regelingen. Het moet mogelijk zijn dat minima deel kunnen nemen aan sport en culturele activiteiten. Belangrijk is verder dat (dreigende) financiële problemen bij inwoners zo vroeg mogelijk worden (h)erkend en worden aangepakt, teneinde een onnodige armoedeval te voorkomen. We hebben specifieke aandacht vooral maatschappelijke vraagstukken zoals het bestrijden van kinderarmoede.

Er is een groep inwoners in onze gemeente die nooit (volledig) zonder ondersteuning op het gebied van zorg of geld aan het sociale leven deel kan nemen. De gemeente heeft een blijvende verantwoordelijkheid richting deze mensen en houdt daar in haar beleid rekening mee.

2.4 Volksgezondheid en maatschappelijke ondersteuning

De komende periode zal meer aandacht worden besteed aan preventie en het inrichten van algemene voorzieningen ten bate van onze bewoners. Op deze manier ondersteunen we de zelfredzaamheid van de bewoners waar dat kan en houden we de maatwerkzorg beschikbaar voor hen die dat nodig hebben. Het inrichten van de algemene voorzieningen wordt waar mogelijk gedaan in samenwerking met groepen inwoners. Het ontlasten van mantelzorgers is hierbij een belangrijk speerpunt.

In 2016 zal de visie op wonen en zorg gepresenteerd worden. Deze visie geeft richting aan de ontwikkeling van zorg en wonen vooral (maar niet alleen) in relatie tot de toenemende vergrijzing waarbij de rol die de gemeente hierin voor zichzelf ziet uitgewerkt wordt.

Bewegen is belangrijk voor de gezondheid van onze inwoners. Gekeken zal worden of een aantal taken op het gebied van het stimuleren van beweging de komende tijd vanuit dit programma opgepakt kan worden.

2.5 Vluchtelingen

Wij nemen onze verantwoordelijkheid ten aanzien van de vluchtelingenproblematiek. Dit kan door een AZC of andere vormen van opvang. Ook zorgen wij voor de huisvesting en integratie van statushouders.

2.6 Welzijn

De gemeente moet ook voor de jeugd een aantrekkelijke gemeente zijn. Daarom investeren wij in jeugd en jongerenwerk en ondersteunen wij de verschillende jeugdsozen. De jongeren bepalen zelf hoeveel geld er naar welke jeugdsoos gaat en kunnen door het uitvoeren van specifieke activiteiten extra financiering verdienen.

Ouderen zijn een groeiende groep. Ouderenhuisvesting, ook in de kleinere dorpen, vraagt daarom extra aandacht. Door middel van seniorenvoorlichting proberen we ouderen te informeren over de vele mogelijkheden om hun leef- en woonsituatie te vergemakkelijken en vereenzaming te voorkomen. Ouderen hebben zelf de regie op hun leven en moeten zoveel mogelijk kunnen doorgaan met het leven dat zij gewend zijn.

Ontmoetingsplaatsen, waaronder dorpshuizen, zijn belangrijk voor de leefbaarheid van een dorp, zeker als in de dorpen steeds meer voorzieningen verdwijnen.

Deze ontmoetingsplaatsen dienen primair gedragen te worden door het eigen dorp, maar verdienen ook onze steun.

Zelfredzaamheid en participatie zullen de komende jaren belangrijke thema's zijn die alleen kans van slagen hebben in krachtige dorpen en kernen waar de sociale cohesie en leefbaarheid groot is. We stimuleren daarom initiatieven voor verbetering van de leefbaarheid van de verschillende kernen. Wij laten daarbij inwoners zelf het initiatief nemen en geven ze de ruimte door bijvoorbeeld eigen budgetten aan buurten en dorpen toe te kennen.

2.7 Sport

Sport vervult een belangrijke functie in de samenleving. Het sport- en sportstimuleringsbeleid is vastgelegd in de Sportnota 2013-2020.

Sportstimulering staat hoog op onze agenda. Sport is belangrijk voor een gezonde levensstijl en het activeren van inwoners die om wat voor redenen dan ook aan de zijlijn staan.

Het is onze ambitie om de sportieve en recreatieve functies in het gebied ten westen van de N361 en ten zuiden van het Winsumerdiep te concentreren. Voor de inrichting van Winsum-West kiezen we voor de variant 'sportlandschap'.

Wij willen samenwerking tussen de sportverenigingen en het multifunctioneel gebruik van faciliteiten stimuleren. De recente fusie van de voetbalverenigingen Viboa en Hunsingo vinden wij in dit verband een goede zaak.

Het zwembad heeft een belangrijke functie waar het gaat om sportstimulering, recreatie en het leren zwemmen. Onze inzet is om het zwembad open te houden. De in de sportnota opgenomen

bezuinigingsdoelstelling achten wij haalbaar, al zal dat wel een wijziging in de opzet van de exploitatie met zich meebrengen. Een grotere inzet van vrijwilligers en een innovatief bestuur is een vereiste.

Bij het vaststellen van de Sportnota is er gekozen voor een gefaseerde harmonisatie van de sport tarieven voor binnen- en buitensport. We willen tarieven zodanig vaststellen dat de bezuinigingsopdracht uit de Sportnota wordt gerealiseerd en deze tarieven ook periodiek indexeren. Uiteraard zullen wij bij onevenredig nadelige gevolgen voor verenigingen ons beleid bijstellen.

3. Dorps- en plattelandseconomie

3.1 Economie

In de gemeente Winsum wordt de economische bedrijvigheid gekenmerkt door kleinschaligheid. Naast winkels en bedrijven kennen we veel kleine economische activiteit in de vorm van ZZP'ers.

Wij stimuleren een goed ondernemersklimaat. Daarbij past ook de aanleg van snel internet in de hele gemeente, ook in het buitengebied. Samenwerking tussen gemeente en ondernemers moet tot minder bureaucratie leiden.

Het internet heeft voor een belangrijke verschuiving in het koopgedrag van onze inwoners gezorgd. Dat in combinatie met een langzame krimp van de bevolking maakt het dat de middenstanders het moeilijk hebben. We zetten in op een revitalisatie van het centrum en houden vast aan het haltermodel. Bij de invulling van het Boogplein en de centrumontwikkeling neemt de gemeente een actief stimulerende en faciliterende rol, hiertoe zet de gemeente een 'centrummanager' in. De kar moet echter wel door de ondernemers worden getrokken.

Door de relocatie van het sportgebeuren naar de zuidzijde van het Winsumerdiep komt aan de noordzijde grond ter beschikking. We willen deze vrijkomende grond bij de verdere ontwikkeling van Het Aanleg betrekken. Daarbij onderzoeken wij de mogelijkheden van woon-werk locaties voor bijvoorbeeld ZZP-ers.

De landbouw is een krachtige en vitale sector in onze gemeente. Agrarische bedrijven dienen de ruimte te krijgen om zich te kunnen blijven ontwikkelen om ook in de toekomst inkomen te generen en te kunnen blijven investeren in modernisering, dierwelzijn en milieu. Agrarische bedrijven moeten zoveel mogelijk worden betrokken bij het ontwikkelen en beheer van natuur en natuurgebieden. In kwetsbare gebieden moet een goede balans worden gevonden tussen enerzijds bedrijfsontwikkeling en anderzijds cultuurhistorische waarden.

De gemeente dient duurzaam in te kopen waarbij binnen het aanbestedingsbeleid de lokale ondernemers zo veel mogelijk de gelegenheid krijgen om in te schrijven. De gemeente zal bij het aanbesteden daar waar mogelijk gebruik maken van social return.

Het ondernemersfonds heeft zich tot op heden bewezen. Deze willen we dan ook handhaven.

3.2 Recreatie en Toerisme

De gemeente Winsum heeft als gemeente tussen stad en wad veel potentie voor toeristen. We moeten de toerist zien te verleiden om ons gebied te bezoeken. Wij zien de noodzaak van de recreatie en het toerisme als belangrijke inkomensbron voor de aanwezige (en potentiële nieuwe) ondernemers en de daarmee gerelateerde werkgelegenheid. Samen met de ondernemers in de toeristische sector willen wij de recreatie en het toerisme verder stimuleren.

We zullen ons inspannen om het nationale landschap Middag-Humsterland en het Reitdiepgebied beter toegankelijk te maken voor toeristen.

De gemeente moet waar mogelijk een impuls geven door investeringen te doen in aantrekkelijke fiets- en wandelpaden, vaarroutes en ommetjes in het mooie buitengebied en daar waar nodig zorgen voor verbetering en meer veiligheid. Wij betrekken hierbij ook de waterschappen en de provincie. Deze routes met vaak een historisch karakter moeten gekoesterd worden en waar mogelijk uitgebreid worden.

4. Ruimtelijke structuur

4.1 Natuur- en groenbeheer

De gemeente Winsum is een groene gemeente. We zijn zuinig op ons mooie landschap en we willen een goed rentmeester zijn. We beschermen het cultuurhistorisch karakter van de gebieden als het Middag-Humsterland, Reitdiepgebied en Half Ambt. Oude meanders, wierden en dergelijke houden we in stand.

Wijken en buurten hebben voldoende groen, maar voor het onderhoud dient de gemeente samen met de bewoners de handen ineen te slaan. We willen inwoners zelf verantwoordelijk laten zijn voor het groen in hun buurt. Zowel bij de inrichting als het beheer wordt gekeken wat de buurt zelf wil en kan doen. We gaan in gesprek met bewoners of dorpsverenigingen om het beheer van het openbaar groen daar waar mogelijk over te dragen.

4.2 Ruimtelijke ordening

Gelet op de woningmarkt is er geen ruimte voor grote uitbreidingsplannen. Wel moeten we tijdig in spelen op een toename van de vraag. Er wordt een begin gemaakt met een gefaseerde ontwikkeling van Winsum-Oost. Kleine deelplannen in plaats van een grootse aanpak om de risico's te beperken. We voeren een voorzichtig grondbeleid. Verder zetten we actief in op de concrete invulling van de inbreidingsplannen.

In het buitengebied worden we in toenemende mate geconfronteerd met leegstaande agrarische panden. We gaan actief met belanghebbenden op zoek naar mogelijkheden om dergelijke panden een andere bestemming te geven. Een herbestemming van dergelijke panden mag uiteraard niet belemmerend werken ten aanzien van de bedrijfsvoering van naburige agrarische ondernemingen. Ook voor leegkomende panden in dorpskernen zullen wij meewerken aan een herbestemming.

Bij de ontwikkeling van bestemmingsplannen zal aandacht worden besteed aan de karakteristieke beeldbepalende panden in onze gemeente.

5. Kwaliteit van bestuur en organisatie

5.1 Communicatie

In onze veranderende rol is de wijze waarop wij met onze inwoners willen communiceren cruciaal. Inwoners willen weten waar ze aan toe zijn. We communiceren helder en duidelijk.

Het gebruik van digitale mogelijkheden zullen we waar mogelijk verder uitbouwen.

Zoveel als mogelijk worden inwoners betrokken bij het opstellen van plannen en inrichting van hun leefgebied. Bij de start van een beleidstraject moet daarom duidelijk zijn op welke wijze de gemeente met haar inwoners communiceert en op welke wijze de gemeente haar inwoners bij het beleid wil betrekken.

5.2 Publieke dienstverlening

De gemeente doet de dienstverlening aan haar inwoners goed. Het klantcontactcentrum speelt daarbij een belangrijke rol. Zowel via mail, brief, aan de balie als de telefoon, krijgt de inwoner snel en duidelijk antwoord. In de ontwikkeling van de dienstverlening speelt de digitalisering een belangrijke rol. Het werken op afspraak wordt gestimuleerd en de mogelijkheden om de dienstverlening bij inwoners thuis te verlenen wordt onderzocht.

Burgemeester en wethouders zijn toegankelijk voor inwoners en laten zich regelmatig zien in de dorpen. Op afspraak zijn ze beschikbaar en komen ze desgewenst bij de inwoners thuis.

5.3 Openbaar bestuur

In deze zich snel ontwikkelende 'informatie gedreven' maatschappij zijn de inwoners beter geïnformeerd en raken meer betrokken bij hun leefomgeving. Men wil zelf de regie naar zich toetrekken en verantwoordelijk zijn. Als gevolg zien wij de verhouding tussen bestuur en inwoners veranderen. Het openbaar bestuur kenmerkt zich door samenspraak. We gaan samen met onze inwoners het veranderingsproces in en samen werken we aan de vraagstukken die er liggen. Bij de te maken keuzes zal de rol van de inwoners groter zijn dan voorheen.

De gemeente kent een stimuleringsprijs. Deze prijs wordt jaarlijks aan een (groep) inwoners(s) uitgereikt die een bijzondere prestatie heeft (hebben) geleverd op een vooraf aangewezen beleidsterrein van de gemeente.

De veranderende rol van de gemeente vergt een vernieuwende wijze van werken van het bestuur en de ambtelijke organisatie. Dat betekent dat we voor de hand liggende oplossingen van problemen niet zomaar kiezen, maar kritisch bekijken en nauwkeurig overwegen. De veranderende rol zal deels tot verschuivingen leiden, waarbij inwoners, verenigingen en instellingen meer verantwoordelijkheid krijgen.

Om de gemeenten in de provincie meer toekomstbestendig te maken heeft de provincie een proces in gang gezet dat moet resulteren in schaalvergroting middels een gemeentelijke herindeling. Een en ander is tot nu een vrij moeizaam proces gebleken. De provincie heeft inmiddels het initiatief naar zich toegenomen door met de 7 Noord-Groninger gemeenten een open overleg op basis van de Wet Algemene Regels Herindeling (Arhi) op te starten. Een samenvoeging van Bedum, De Marne, Winsum en Eemsmond, maar dan wel met de Eemshaven, heeft bij ons een absolute voorkeur. Dit is mede

gebaseerd op de al bestaande verregaande vorm van samenwerking tussen deze vier gemeenten. Vermeden moet worden dat Winsum als weeskind achterblijft.

Over de toedeling van het Middag-Humsterland, zoals beschreven in het rapport van de commissie Jansen, willen wij de inwoners in het gebied betrekken. Nadat de definitieve herindelingsvariant bekend is, willen we in nauwe samenwerking met de gemeente Zuidhorn bekijken of dat mogelijk is middels een raadpleging van de inwoners van dat gebied.

Tijdens het herindelingsproces wordt tijdig het debat gevoerd over de vraag wat voor gemeente we willen zijn. Daarin worden de inwoners betrokken. Dit moet uitmonden in een duidelijke visie en missie.

6. Financiële kaderstelling

6.1 Belastingen en Financiën

Ondanks de economische tegenwind die de laatste jaren heeft gewaaid, staat Winsum er financieel goed voor. Het huishoudboekje klopt en de doorgevoerde bezuinigingen hebben niet geleid tot aantasting van de leefbaarheid. De financiële gevolgen van de decentralisaties zijn nog onzeker, maar het geheel lijkt beheersbaar. We hebben afgesproken dat er geen inwoners tussen wal en schip geraken. Daarom zijn voor de overgangperiode ook extra middelen gereserveerd. Maar uiteindelijk zullen we het in principe met de van het rijk ontvangen budgetten moeten doen. Het gaat hierbij om aanzienlijke bedragen. Dat vraagt om een helder en strak beleid en een evenwichtige verdeling. Gezien het totale pakket aan bezuinigingen vanuit Den Haag waar we mee geconfronteerd worden, kunnen aanvullende bezuinigingen op gemeentelijk niveau niet uitgesloten worden. Bij die mogelijke bezuinigingen zullen wij de minima zoveel mogelijk ontzien.

Er wordt veelvuldig gebruik gemaakt van het middel cofinanciering. De ingestelde reserve hiervoor raakt uitgeput. We bezien de wijze van vulling van de reserve.

De gemeentelijke kas is op orde en dat willen we zo houden. De afvalstoffenheffing, rioolheffing en de leges zijn kostendekkend. Voor de OZB-opbrengst hanteren we als kader de landelijke macronorm. Het streven is om de totale belastingdruk met niet meer dan de inflatiecorrectie te laten stijgen, waarbij wel rekening moet worden gehouden met ons ambitieniveau om een aantal financieel grote projecten vlot te trekken.

We zullen zorgvuldig moeten wegen welke investeringen mogelijk zijn in relatie tot de omvang van de vrij besteedbare algemene reserve en de mogelijkheden om subsidiegelden binnen te halen. Bij de eerstvolgende kadernota zullen we onze ambities prioriteren en op geld zetten. Voor een aantal geselecteerde investeringen zullen we gebruik maken van project financiering. De financiële impact van onze ambities is aanzienlijk. Op dit moment lijkt het verantwoord om onze voorgenomen investeringen te realiseren. Tegenvallers zijn echter nooit uit te sluiten. Mochten die tegenvallers gaan ontstaan dan hanteren we de volgende (in de genoemde volgorde) kaders om de projecten toch te realiseren:

- Verwerving externe middelen
- Bezuiniging / versobering binnen het project
- Algemene bezuinigingen
- Extra verhoging OZB
-

Uiteraard kan een situatie ontstaan dat bovenstaande maatregelen in redelijkheid toegepast niet voldoende budgettaire ruimte bieden, in dat geval zullen wij ons ambitieniveau moeten bijstellen.

-0-0-0-0-